

Nr 297.

Av herr **Bäcklund**, *angående förfarandet vid tillsättning av syssloman och prästman enligt sjukhusstadgan.*

I Kungl. Maj:ts stadga angående lasarett, sjukstugor och tuberkulossjukvårdanstalter (sjukhusstadga) av den 22 juni 1928 ha bestämmelserna tolkats så, att tillsättandet av syssloman och prästman icke får ske genom val med slutna sedlar, utan skall alltså omröstning ske öppet och ordföranden hava utslagsröst vid lika röstetal. Härigenom har tillsättandet av dessa befattningar blivit en sådan fråga, när flera bland de sökande föreslås till erhållande av den ledigförklarade befattningen, att votering kan begäras efter sedan ordföranden förklarat sig ha funnit, att en viss kandidat blivit utsedd. Om så sker och det ytterligare finnes t. ex. två kandidater kvar bland de föreslagna, så blir det vid begärd votering fråga om, vilken av dessa, som skall uppsättas i kontrapositionsförslaget; kan enighet icke uppnås därom, så kan det ånyo begäras votering för enderas uppsättande i kontrapositionsförslaget. Vid lika röstetal vid den företagna voteringen faller ordföranden utslaget. Samma blir förhållandet, om röstetalen bliva lika vid huvudvoteringen.

Genom en sådan anordning för tillsättandet av dessa tjänster kan ordföranden på ett ofint men lagligt sätt göra sin mening allt för mycket gällande och driva saken så, att till tjänsten utses den, som flertalet ledamöter inom direktionen inte velat ha.

För att närmare angiva exempel på hur stadgans bestämmelser verka, får jag peka på, vad som nyligen inträffat vid länslasarettet i Falköping. Direktionen där hade under föregående år utsett syssloman för lasarettet genom val med slutna sedlar. Detta beslut föranledde medicinalstyrelsen att till direktionen återförvisa ärendet för förnyad behandling, på den grund att sysslomansbefattningen tillsatts genom val.

På grund av vad i ärendet förekommit, upptogs frågan om utseende av syssloman ånyo till behandling inom direktionen, som vid tillfället var fulltaligt samlad, alltså sex ledamöter, varvid behandlingen tillgick på följande sätt:

Först föreslogos tre bland sökandena till erhållande av befattningen. (Dessa tre föreslagna betecknas här i det följande med bokstäverna B., H. och F.) Ordföranden tillfrågade därefter direktionen, om den ville utse sökanden B. Härpå svarade två ledamöter, däribland ordföranden, ja; de övriga svarade nej. Vid samma frågeställning för sökanden H. svarade en ledamot ja; de öv-

riga nej. Då frågan framställdes angående utseende av sökanden F., svarade tre ledamöter ja; de övriga nej. Härav framgår, att sökanden F. fått de flesta rösterna, men ordföranden förklarade lika fullt, att sökanden B. hade blivit utsedd till syssloman. Detta föranledde begäran om votering, varefter ordföranden tillfrågade direktionen, om sökanden H. skulle uppsättas till kandidat (kontraproposition), varvid tre ledamöter svarade ja, däribland ordföranden, och tre ledamöter nej. Vid samma frågeställning för sökanden F. svarade tre ledamöter ja och tre nej. Ordföranden förklarade därefter, att han funnit, att direktionen beslutat uppföra sökanden H. som motkandidat i huvudvoteringen. Det begärdes då ånyo votering, vilken också ägde rum, varvid sökanden H. fick tre röster och sökanden F. tre röster. Ordföranden förklarade därefter, att, när H. och F. fått lika röstetal, han med sin utslagsröst ansåg H. uppsatt såsom motkandidat till sökanden B. i huvudvoteringen. Genom den vidtagna proceduren hade alltså sökanden F., som hade flertalet för sig vid första avgivna votum, nämligen tre, och alltjämt haft dessa tre röstande för sig, blivit först utslagen, då däremot de sökande, som vid första avgivna votum hade två, resp. en ledamot för sig, fingo vara med i slutvoteringen. Vid huvudvoteringen avgåvos tre röster för sökanden B. och tre röster för sökanden H., varefter ordföranden med sin utslagsröst förklarade B. vald till syssloman.

För att nu angiva, vad jag syftar till med denna motion, så är saken kort och gott den, att jag anser bestämmelserna i sjukhusstadgan, efter den tolkning och tillämpning de fått vid tillsättandet av angivna sysslomansbefattning, vara av den art, att en förändring bör komma till stånd, på så sätt, att sådan tjänsteman och även prästman kunna få utses genom val med slutna sedlar.

Den omnämnda lasarettsdirektionen, som hade sjukhusstadgan till sitt förfogande, var sammansatt av i allmänna värv förfarna män, nämligen två ledamöter och en f. d. ledamot av riksdagens första kammare, en ledamot av riksdagen andra kammare och en häradssdomare. Fem av ledamöterna i direktionen ha varit landstingsmän längre och kortare tider, för att nu icke tala om deras övriga offentliga uppdrag. De voro alla fullt eniga om den uppfattningen, att sysslomanstillsättandet skulle kunna företagas med slutna sedlar. Att detta sedan visade sig vara olagligt, torde icke med någon lätthet kunna utläsas i stadgan, ty den innehåller intet därom, utan den tolkningen skall helt ske genom läsandet av sakkunnigas motiv, men dessa torde väl sällan bliva lästa, då de icke åtfölja stadgan i författningsamlingen. Det föreföll i övrigt alla så naturligt, att ett val skulle ske med slutna sedlar, att ingen gärna kunde på förhand tänka sig, att detta icke var tillåtet.

Det finnes ju förut ett flertal befattningshavare som väljas med slutna sedlar, så något nytt är det ju icke, och inte bör det föranleda någon ändrad ställning för vare sig syssloman eller prästman, om de väljas med slutna sedlar till sina befattningar.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om sådan ändring i Kungl. Maj:ts stadga angående lasarett, sjukstugor och tuberkulossjukvårdanstalter av den 22 juni 1928, att syssloman och prästman må kunna tillsättas genom val med slutna sedlar.

Stockholm den 21 januari 1930.

Helge Bäcklund.
